

Hoe zit het met de blootstellingsnormen gesteld door de overheid?

De Nederlandse overheid laat zich adviseren door de ICNIRP. Alvorens hier meer over te vertellen, eerst het volgende:

Raad van Europa

De Raad van Europa, bekend van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, publiceerde in 2011 een rapport over de gevaren voor de volksgezondheid van elektromagnetische velden, waarin wordt opgeroepen om de blootstellingslimieten te verlagen tot 0,2 Volt per meter oftewel:

100 microwatt per vierkante meter.

SBM (Standard der Baubiologische Messtechnik)

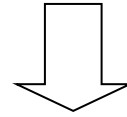
De SBM is een groep Duitse wetenschappers. Zij geven aan dat ze al bij 1 microwatt/m² biologische effecten vinden. Zij geven aan dat een gezonde slaappleaats maximaal 0,1 microwatt per vierkante meter mag zijn.

ICNIRP

The ICNIRP (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection) is een commissie die is opgericht vanuit de telecomsector, met aanwijsbare banden met de telecomsector. Zij geven aan dat de volgende norm puik in orde is: 10.000.000 microwatt per vierkante meter.

SBM versus ICNIRP

In volgende tabel (kijk naar de laatste kolom) is te zien wat de verschillen zijn tussen de overheidsnormen (ICNIRP) en de bouwbiologische richtlijnen (SBM). De SBM-richtlijnen zijn gebaseerd op vele duizenden huis- en werkplekonderzoekingen waarbij men relaties heeft kunnen leggen tussen lichamelijke klachten en de diverse soorten elektromagnetische straling. De SBM-2015 richtlijn is opgesteld voor slaappleaatsen. Voor werkplekken wordt de tweede rij ('zwakke afwijking') aangehouden.

	Laagfrequent elektrisch wisselveld [Volt per meter (V/m)]	Laagfrequent magnetisch wisselveld [nanoTesla (nT)]	Hoogfrequent elektromagnetisch wisselveld [microWatt per vierkante meter ($\mu\text{W}/\text{m}^2$)]
SBM Streefwaarde	<1	<20	<0,1
SBM Zwakke afwijking	1-5	20-100	0,1-10
SBM Sterke afwijking	5-50	100-500	10-1000
SBM Extreme afwijking	>50	>500	>1000
IRPA / ICNIRP	5000	200.000	2-10 Miljoen

Bron: website van het Duitse "Verband Baubiologie"

Waarom is de ICNIRP-norm zo hoog?

Deze norm van 10 miljoen microwatt is in 1953 opgesteld door Herman Schwan, een ex-nazi-wetenschapper, vanuit Amerika omdat hij als nazi-wetenschapper moest vluchten.

- **Deze norm is nooit en te nimmer bedoeld geweest voor biologische of medische doeleinden.** Deze norm was bedoeld voor radar en andere technische militaire installaties. Dit is in 2008 door de voorzitter van de ICNIRP (Paolo Vecchia) bevestigd.
- **Deze norm geldt voor 6 minuten. In een mensenleven. Niet 24/7, levenslang.**
- **De norm is niet geldig voor kinderen, ouderen en chronisch zieken.**
- **Als mens kun je deze norm niet voelen, want microwave-straling warmt op vanuit de binnenkant en daar heb je geen pijnreceptoren.**
- **Er wordt geadviseerd aan beslissingsmakers dat er bij de toepassing van de norm wetenschappelijke beoordelingen vereist zijn, dit betekent: het nakijken van wetenschappelijke literatuur en het bepalen van geschikte reductiefactoren.**

De ICNIRP-normen zijn irrationeel hoog en zijn uitsluitend gebaseerd op acute opwarmingseffecten (meer dan één graad temperatuurverhoging). Dit is getest door een zak met zout water zo groot als het menselijk lichaam te bestralen totdat deze zak met 1 graad was opgewarmd. Er zijn inmiddels reeds in ettelijke duizenden studies biologische effecten zoals DNA-schade aangetoond, vér

onder het punt waarbij temperatuursverhoging optreedt. Zelfs in 2003 is door TNO dit al vastgesteld:

15. ABSTRACT (MAXIMUM 200 WORDS (1044 BYTE))

In this report a double blind randomized three-way crossover evaluation of general symptoms and cognitive functions with or without exposure to GSM and UMTS-like fields in subjects presenting with complaints subjectively attributed to GSM fields is presented. From our research it is concluded that our hypotheses to find no relation between presence of RF-fields and the measured parameters is rejected. We have found a statistically significant relation between UMTS-like fields with a field strength of 1 V/m and an effect on the Well Being. Further, from the cognitive tasks, it is observed that a number of significant effects is found. Each exposure frequency is associated with changes in some tasks or parameters, while other frequencies are not. In our study, it is shown that the thermal effects are negligible and therefore, an explanation based on thermal effects seems highly unlikely for effects on the cognitive parameters. Without any question, the results justify more scientific research into this area.

Bron: https://www.milieugezondheid.be/dossiers/gsm/TNO_rapport_Nederland_sept_2003.pdf

Met andere woorden: in deze studie van TNO was nog lang geen sprake van opwarming van het lichaam, maar wel sprake van cognitieve effecten bij een blootstelling aan een **lage** dosis hoogfrequente straling gedurende 15 minuten.

Er zijn nog veel meer van dit soort onderzoeken met nog veel heftigere resultaten, daterend uit de jaren 70, verricht door zowel Amerika als Rusland. Overheden weten door hun intensieve onderzoek naar microwave-straling als wapen al decennialang precies hoe vernietigend deze straling is voor alles wat leeft. Aanvullend onderzoek is absolute onzin.

Zowel het Europees Europese Parlement als de Raad van Europa doen de aanbeveling aan de overheden om de normen, gebaseerd op de adviezen van de ICNIRP, te verlagen. Echter, er wordt niet geluisterd.

De ongeloofwaardigheid van de ICNIRP

De ICNIRP is een private entiteit zonder onafhankelijke experts. Het is een internationale commissie van vooral natuurkundigen (geen biologen) die tevens bewezen banden hebben met de telecombranche. Door deze belangenverstrengeling en eenzijdige vertegenwoordiging zijn die normen noch onafhankelijk noch objectief tot stand gekomen. De vele onafhankelijke wetenschappelijke onderzoeken, die er wel degelijk zijn, worden helaas niet erkend.

De Raad van Europa schrijft zelfs in haar advies: “... by the ICNIRP, an NGO whose origin and structure are none too clear and which is furthermore suspected of having rather close links with the industries.”

De Turijnse rechtbank heeft op 13 januari 2020 in haar vonnis (aangaande het causale verband tussen en hersentumor en het gebruik van een mobiele telefoon) het volgende opgenomen:

“Much of the scientific literature that excludes carcinogenicity from RF exposure, or at least argues that research to the contrary cannot be considered conclusive... is in a position of conflict of interest, which is not always asserted: see, in particular, on page 94 of the report, the Applicant’s defence (not contested by the other party) that the authors of the studies indicated by INAIL, who are mentioned by name, are members of ICNIRP and/or SCENIHR, which have received, directly or indirectly, funding from industry. P. 33.”

Wat is er nu precies aan de hand?

- De ICNIRP, met bewezen banden gelieerd aan de telecombranche, zegt tegen de Europese Unie: dit is slechts een advies, een aanbeveling, een richtlijn, maar niet meer dan dat.
- De Raad van de Europese Unie zegt (EU aanbeveling 1999/519/EG): “De lidstaten mogen, overeenkomstig het Verdrag, in een hoger beschermingsniveau voorzien dan in deze aanbeveling is aangegeven.” Europa zegt dus tegen de lidstaten: dit is een advies, een bovengrens. Als je een hogere veiligheidsgrens wilt, mag je dat zelf bepalen. De norm is uitsluitend een aanbeveling.
- Dit betekent dat de verantwoordelijkheid bij de lidstaten zelf ligt en dat zowel de ICNIRP als de Europese Commissie kunnen nooit aansprakelijk worden gesteld.
- Mona Keizer zegt tegen de gemeenten: dit moet je uitrollen volgens de (hoge) ICNIRP-norm, want die is veilig.
- De gemeenten dienen (net als de centrale overheid) het voorzorgsbeginsel te hanteren.
- In de ICNIRP-norm wordt geadviseerd aan beslissingsmakers dat er bij de toepassing van de norm wetenschappelijke beoordelingen vereist zijn, dit betekent: het nakijken van wetenschappelijke literatuur en het bepalen van geschikte reductiefactoren.

Duurzaam antennebeleid

Een mobiel werkt al bij een waarde ver onder de $1 \mu\text{W}/\text{m}^2$. Waarom moet dan een woonwijk een stralingshoeveelheid hebben van meer dan $1.000 \mu\text{W}/\text{m}^2$?
Stel als gemeente een eigen duurzaam antennebeleid op.

Op welke mogelijkheden kunnen gemeenten terugvallen?

1. Nederland is conform art. 191 van het Verdrag van Europa verplicht om zich aan het voorzorgsprincipe te houden. Dit wordt bevestigd door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, bij monde van het Antennebureau. Het Antennebureau stelt vervolgens dat het voorzorgsprincipe niet gehanteerd hoeft te worden bij het plaatsen van antenne-installaties omdat gezondheidsrisico's onder de huidige blootstellingslimieten onwaarschijnlijk zouden zijn.
2. De Gezondheidsraad heeft in 2008 (*Voorzorg met rede*, Gezondheidsraad 2008) het volgende gezegd over het voorzorgsprincipe:
  - a. Het voorzorgsprincipe moet gehanteerd worden wanneer er sprake is van een plausibel risico.
  - b. Er is sprake van een plausibel risico "...als ten minste enkele erkende experts op het betreffende vakgebied zich zorgen maken over de dreiging." Aangezien er inmiddels 252 erkende experts op het betreffende vakgebied hun zorgen hebben geuit over de ontoereikendheid van de huidige blootstellingslimieten, is er sprake van een plausibel risico en daarom moet het voorzorgsprincipe toegepast worden.
3. De WHO heeft op 31-5-2011 straling ingedeeld in categorie 2B 'mogelijk kankerverwekkend'. De Wereld Gezondheidsorganisatie vindt een oorzakelijk verband tussen straling en kanker aannemelijk en heeft straling in dezelfde categorie ingedeeld als lood, nikkel, DDT (insectenspray), chloroform, ethylbenzeen uit brandstof, nitrobenzene (input voor rubber en pesticiden), etc.
4. In twee rapporten (*Mobile phones and cancer, part 1 en 3*, Gezondheidsraad, 2013 en 2016) heeft de Gezondheidsraad de Rijksoverheid geadviseerd om het ALARA principe ('As Low As Reasonably

Achievable') te hanteren ten aanzien van de blootstelling aan EMV. De overheid heeft op basis van een verdraaiing van het advies gesteld dat de overheid het ALARA principe niet hoeft te hanteren en dat het alleen zou gaan om een appèl op burgers en bedrijven. Gemeenten en provincies zouden er goed aan doen om het ALARA advies van de Gezondheidsraad te lezen en het over te nemen.

5. De Gezondheidsraad heeft in 2016 (*iMeewegen gezondheid in omgevingsbeleid*, Gezondheidsraad 2016) het volgende gezegd over omgevingsbeleid met betrekking tot milieunormen: "...bijna alle gezondheidsschade treedt op onder de norm." Aangezien antenne installaties een onmiskenbare omgevingsfactor zijn, waarbij milieunormen gehanteerd worden, is het advies van de Gezondheidsraad ook van toepassing op blootstelling aan EMV en de ontoereikendheid van de normen.
6. De wetenschap is tot op het bot verdeeld over de veiligheid en toereikendheid van de momenteel gehanteerde blootstellingslimieten die door de ICNIRP geadviseerd worden.
7. Het feit dat de Europese Commissie, de Nederlandse overheid en haar adviesorganen partij kiezen in het huidige debat bewijst geenszins dat de limieten veilig zijn.

Wetsartikelen die worden overtreden

Artikel 11 van de Grondwet: Onaantastbaarheid van het lichaam

“Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.”

Code van Neurenberg

“Er mogen geen testen worden verricht zonder de vrijwillige toestemming van proefpersonen.”

Artikel 10, lid 1 van de Grondwet: Privacy

“Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.”

Artikel 21 van de Grondwet: Milieu

“De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.”

Artikel 22, lid 1 van de Grondwet: Volksgezondheid

“De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid.”

A.H. 13-02-2020